

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Liiketaloustiede: markkinointi	Päivämäärä	27.2.2004
Tekijä(t)	Riikka Laaksonen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	81
Otsikko	JÄRJELLÄ VAI TUNTEELLA – DIABEETIKKOJEN KAHVILEIPÄVALINNAT		
Ohjaaja(t)	KTT Pekka Tuominen ja KTL Arja Lemmetyinen		

Tiivistelmä

Ravinnon merkitys yhtenä diabeteksen hoidon kulmakivenä on tunnettu kauan, mutta diabeetikoille suunnatut ruokavaliosuositukset ovat vuosien varrella vaihdelleet nälkäkuurista rasvan suosimisen ja ehdottoman sokerikiellon kautta nykyisiin, koko väestölle suunnattuja suosituksia vastaaviin ohjeisiin. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata ja analysoida diabeetikkojen kahvileipien valintaa ja siihen liittyviä tekijöitä.

Tutkimuksen teoreettisena lähtökohtana käytetään viisivaiheista kuluttajan päätöksentekoprosessia. Prosessi alkaa tarpeen havaitsemisesta, jota seuraavat informaation etsiminen, vaihtoehtojen arviointi, ostopäätös sekä oston seuraukset. Vaiheiden yksityiskohtaisuus on yhteydessä kuluttajan sitoutumiseen eli siihen, kuinka tärkeä tuote on kuluttajalle kyseisessä tilanteessa. Kuhunkin prosessin vaiheeseen liittyy kuluttajakohtaisia tekijöitä, jotka voidaan jaotella kulttuuri-, sosiaalisiin, henkilökohtaisiin ja psykologisiin tekijöihin. Tuotteen ja kuluttajan ominaisuuksien ohella keskeinen rooli on myös tilannetekijöillä.

Jotta tulokset eivät rajoittuisi tutkijan ennalta määrittelemiin vastausvaihtoehtoihin, vaan ruoan valintaan yhdistyvät yksilölliset arvot ja tilannesidonnaisuus tulisivat esille, valittiin kvalitatiivinen lähestymistapa. Tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla yhtätoista 22–71-vuotiasta insuliinihoitoista diabeetikkoa. Haastattelut suoritettiin 24.9.2003 ja 11.10.2003 välisenä aikana.

Lähes kaikki haastatellut pyrkivät rajoittamaan kahvileipien käyttönsä lähinnä vierailutilanteisiin ja vain muutama tunnustautuu aktiivisemmaksi herkuttelijaksi. Sokerin käytön vapautuminen näkyy valinnoissa, sillä suurin osa valitsee tavallisella sokerilla makeutetun tuotteen. Sokerittomuus on kuitenkin joillekin yhä tärkeä tai jopa ehdoton valintakriteeri. Kaikkein makeimmat vaihtoehdot jäävät usein valitsematta, mikä selittynee vähäsokeriseen ruokavalioon tottumisen muokkaamalla mieltymyksillä.

lääkäimmät haastatelluista ovat tunnollisimpia ravitsemuksellisen informaation etsijöitä. Myös nuoremmat uskovat tietojensa tarvittaessa riittävän sen etsimiseen ja hyödyntämiseen. Useimmat eivät pidä diabetesta sairautena, joka edellyttää valinnan tekemistä muun kuin silmämääräisen arvioinnin perusteella. Tuotteiden ulkonäöllä onkin tärkeä merkitys, koska kahvileipiä ostetaan usein vieraille tarjottaviksi. Hintaa sen sijaan ei pidetä kovinkaan ratkaisevana, koska kyseessä ei ole jokapäiväinen ostos. Sekä konditorioilla että valintamyymälöillä kahvileipien ostopaikkana on oma kannattajakuntansa.

Herkuttelua seuraa joskus huono omatunto, mutta pääosin diabeetikkojen suhtautuminen ruokaan on positiivista. Terveellisyyttä arvostetaan ja ankarien kieltojen poistuminen koetaan helpotuksena.

Asiasanat	diabetes, kuluttajakäyttäytyminen, leivonnaiset, valinta
Muita tietoja	